

"הרבי הוא מל"ד הצדדיקים הנסתרים!"

הרב ברוך שפירא זצ"ל היה דמות לא שגרתית בכל קנה מידה - חלוץ מקים קיבוצים שתופר את בגדיו בעצמו ומתעניין במדעים וארכיאולוגיה, ותלמיד חכם ומקובל צופה נסתרות שמדבר בטבעיות על שורשי נשמות, גלגולים ומופתים - למרות שאנשים רבים כתבו את דברי תורתו, רובם נעלמו עם השנים, ובהלווייתו בה נכחו ארבעים אנשים בלבד - הפתיע הרב מרדכי אליהו זצ"ל בהספד עם גילויים מרעישים

בניה זית

שקצת "יבש" אותו באמרו שאת החלק הזה לא חכמה להשיג; צריך למצוא את חלק א'. אריה אמנם הטיל ספק ביכולתו להצליח במשימה, אבל הזקן בירך אותו שהעניין יסתדר. בסופו של דבר, בדרכים פלאיות, מצא אריה עותק ישן של הספר המקורי (למרות חשש קל שאולי כך יסיים את תיקונו בעולם ויצטרך לעבור לעולם שכולו טוב) והדפיס אותו בשלמותו בהוצאה חדשה, עם כריכה שעיצבה אשתו. בנוסף, הוא נשאר בקשר עם אותו זקן, ששמו היה הרב ברוך שפירא.

פטיש קדוש

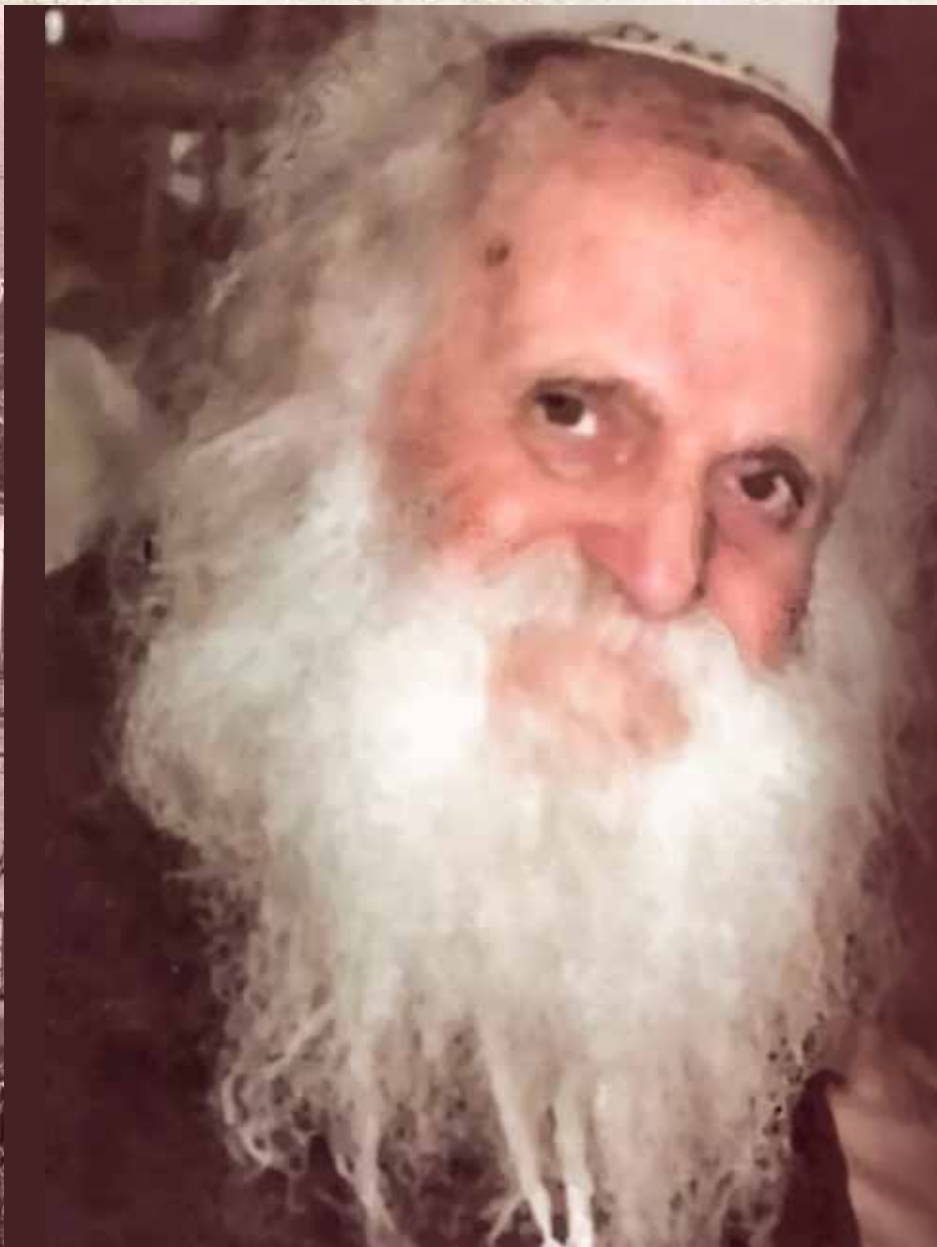
הרב ברוך שפירא זצ"ל, שיום ההילולא שלו יחול השבוע בח"י טבת, היה צדיק נסתר מל"ו צדיקים, כך גילה הרב מרדכי אליהו בהספרו (כפי שיתואר להלן). הוא חי את שנות חייו האחרונות במעלה אדומים, והיה דמות עשירה ומורכבת: מצד אחד, צדיק עליון שרואה

ירה הזקן ללא הקדמות, ואריה השיב במבוכה שלסבא שלו אכן קוראים נפתלי הרץ הלוי, אבל הוא נולד ביפו. "הרב נפתלי הרץ הלוי כתב פירוש על ספר הקבלה הקדמון 'ברית עולם' המשיך הזקן להפתיע, "החלק הראשון של הספר אבד לפני שנים רבות, והייעוד שלך בחיים הוא למצוא ולהדפיס אותו מחדש. אשתך, שעוסקת בעיצוב, תטפל בעיצוב הכריכה של הספר". אריה שהופתע מכמות הידע של הזקן לגבי חייו, משפחתו וענייניו בעולם, קלט שלפניו עומד איש מיוחד, וניצל את ההזדמנות. הוא שאל עוד כמה שאלות אישיות, ועל כולן קיבל מענה מדהים.

אחרי כמה ימים נסע אריה לסבו וסיפר לו על הפגישה החריגה. הסב אישר את דברי הזקן המסתורי. הוא סיפר שהסבא שלו, ששמו היה נפתלי הרץ הלוי, אכן עלה לארץ מביאליסטוק, והיה לרב הראשון של העיר יפו. הסבא גם הראה לו עותק של הספר 'ברית עולם' חלק ב', עם פירוש 'לוחות הברית' שכתב הסבא, הרב הלוי. אריה הנסער חזר עם הספר אל הזקן,

כיצד הייתם מגיבים אם אדם שפגשתם באופן אקראי, יודע עליכם יותר ממה שאתם יודעים על עצמכם? אריה לוי ממצפה הושעיה אכן עמד בסיטואציה המפתיעה הזאת, כשפגש לראשונה, לגמרי באקראי, יהודי נדיר ומיוחד במינו. זה קרה לפני שלושים וחמש שנה, אריה לוי עבד במכירת ספרים, ובשביל למכור את סחורתו עבר מבית לבית באזור ירושלים. באחד הימים נסע למעלה אדומים, שהיה אז יישוב קטן, עם שלושה-ארבעה רחובות בלבד. את הדלת הראשונה שדפק בה פתח יהודי זקן, שזקנו ושערותיו היו ארוכים במיוחד. "אתה מעוניין בקניית ספרים?" ניסה אריה את מזלו, והזקן השיב בנימוס שלא. הם לחצו ידיים ור' אריה התחיל לעלות לקומה הבאה, אבל לפתע הזקן קרא לו וביקש שייכנס אליו הביתה.

כשנכנסו, הזקן קרא לאשתו ואמר לה שתכין תה לאורח שהגיע מביאליסטוק. אריה הסתכל לצדדים, וכשהבין שהוא האורח היחיד בבית, תמה למה הזקן חושב שמשם הוא מגיע. "אתה מכיר את הרב נפתלי הרץ הלוי מביאליסטוק?"

מעלה אדומים בשנותיה הראשונות. צילום לע"מ

פעמים שהגעתי אליו בעשר בבוקר ויצאתי בעשר בלילה. לא שמתי לב כלל לזמן שעובר, ולא הרגשתי שאני בלי אוכל ושתייה. להיות אצלו בבית, היה כמו חיים בממד אחר.

"כל הזמן דיברנו, כשהוא היה עובר באופן אסוציאטיבי מדיבורים על סודות קבליים וציטוטים מכל חלקי התורה אל חידושים מדעיים, כשפעמים רבות – בשני התחומים לא יכולתי לעקוב אחריו" מתאר הרב מורנו. "פעם הוא הרצה לי במשך כשלוש שעות על מחזור הזמן, ולא ממש עקבתי אחרי כל החישובים הסבוכים. התחלתי לשאול את עצמי: 'הרי הוא כזה חכם, ובטח מבין שאני לא מבין כלום, אז בשביל מה כל השיעור הזה?' מיד ראיתי שהוא מחייך, ובלי שאמרתי כלום הוא הגיב: 'אני לא מדבר אתך, אני מדבר עם האונות האחוריות של המוח שלך...'

"פעם אחת הוא הסביר לי בפרוטרוט איך בנוי המנוע של מטוסי הסילון החדישים", מדגים הרב מורנו את חיבור הקודש והחול של הרב שפירא. "אל תשאל אותי מהיכן הוא היה כל כך

ככה מחזיקים פטיש?" ראיתי שהוא ממש מזועזע, אבל לא הבנתי מה הסיפור. 'מה עם עקרון המנוף? אדוני הצעיר, כל תפיסת עולם החומר שלך מוטעית מיסודה!' המשיך לגעור בי. הוא הסביר לי שה' יתברך טבע בבריאה חוקי פיזיקה, ועלינו ללמוד אותם ולהעריך אותם. אם אני מפעיל כוח במקום שה' לא רוצה שאעשה זאת, אני כביכול דוחק את רגלי השכינה. האלוקות והטבע היו אצלו מחוברים לגמרי. אחר כך הוא רצה שאנסר חתיכת עץ, וכשחתכתי הוא התפעל מהריח ואמר לי – 'אל תזניח את הנשמה, תן לה את החלק שלה'. בתור אברך טוב, התחלתי לצטט את הגמרא שהנשמה נהנית מהריח, אבל הוא דחק בי להפסיק לדבר ולהתחיל ליהנות מהריח."

הרב מורנו (שמוכר יותר כאח של הלוחם עמנואל מורנו הי"ד) זכה להכיר ולהיות בקשר עם הרב שפירא במשך אחת-עשרה שנה. פעמים רבות הגיע אליו הביתה, וזכה לשעות ארוכות של שיחות מרתקות. שיחות שבהן השתלבו גם גילויים של רוח הקודש, כדבר שבשגרה: "היו

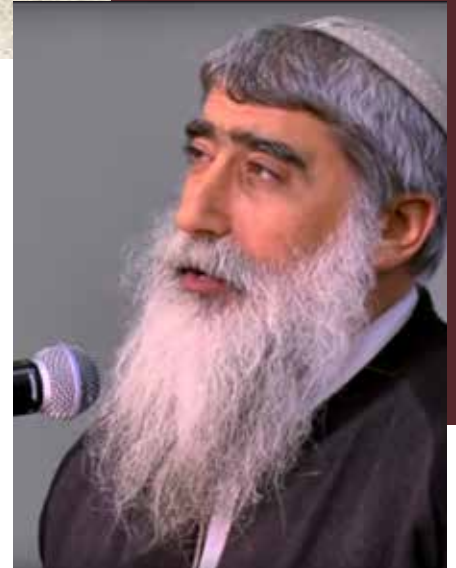
שורשי נשמות ובקי בכל חדרי התורה, ומצד אחר, אדם מעשי מאוד וידען עצום במדעים – פיזיקה, אנטומיה, ארכיאולוגיה ועוד, ומחובר לטבע בצורה לא רגילה.

"החזות של הרב שפירא נראתה מעט משונה. הבגדים היו לא שגרתיים, כי הוא היה תופר אותם בעצמו, ובגלל מנהגי נזירות, השערות שלו היו ארוכות מאוד", מספר הרב שמואל מורנו מירושלים, "כל דבר היה אצלו בעל משמעות ונעשה בכוונה רבה, וכך גם בנוגע לבגדים שלו. ככלל, הרבה מהשיחות שלנו היו תוך כדי עבודה על דברים שייצור בעצמו או תיקן בבית שלו.

"בפעם הראשונה שהגעתי אליו, כדי לבקש עזרה עבור חבר, הוא לא ענה לי על מה ששאלתי, אבל ביקש שאעזור לו לבנות יציקת בטון במרפסת של הבית. כשהסכמתי, הוא הסביר לי בפירוט מה לעשות, עד שבשלב מסוים ביקש שאדפוק עם הפטיש בנקודה מסוימת. ברגע שהרמתי את הפטיש ותפסתי אותו בחלק העליון שלו, הרב צעק: 'מוריינו! מוריינו! ככה מחזיקים פטיש?

"תודיע לרב שיבוא אלי בדחיפות!"
הרב עוזי משולם

לא יכולתי לעקוב אחריו.
הרב שמואל מורנו

באמירים הוא סיפר פעם, שנהג לצאת להרים להתבודדות של ימים שלמים, בהם ניזון מלחם בלבד. התחנה הבאה שלו, לפי הידוע לנו, הייתה במצפה רמון, שם חי בערך שלושים וחמש שנה, כשלפרנסתו עבד כשומר אתר ארכיאולוגי וכחוקר מנהרות. מעבר לעיסוק המעשי, סיפר הרב שפירא שגם שם הרבה להתבודד ולצפות לרוח נבואה. במצפה רמון התחיל הרב שפירא לגלות מעט מהעוצמות שלו, ומספר אנשים היו מגיעים אליו בקביעות. הרב דוד אביחיל הקים את הישיבה התיכונית במצפה רמון בהדרכתו. אחד מהאנשים שהכירו אותו שם, היה הרב שלום לוי - אז אברך צעיר בישיבת 'עטרת כהנים', וכיום רבה הספרדי של קרית שמונה. הרב לוי היה החוט המקשר בין הרב שפירא ובין היהודים שזכו להתקרב אליו בשנותיו במעלה אדומים.

אנחנו כבר מכירים

"יום אחד פנה אלי הרב שלום לוי וביקש ממני ומעוד שני חברים ממצפה יריחו - חיים כהן ומשה רובחה - שנבוא לעזור לרב זקן שרק עבר לגור במעלה אדומים" מספר הרב חיים ששון, כיום בביתר עתידית. "הייתי אז בעל תשובה טרי למדי, ולמדתי במכון מאיר. הסכמתי בשמחה, והלכנו כל הארבעה יחד. כשנכנסנו לבית של הרב שפירא, לא היה לנו מושג מכלום. הוא הזמין אותנו יפה להיכנס, וכך - בפעם הראשונה שהוא רואה אותנו - מיד אמר לכל אחד במה הוא עוסק: 'חיים כהן - עובד בעץ, נגר. משה רובחה - עובד סוציאל', עושה חסדים גם מעבר לשעות העבודה'. כשהסתכל עלי הוא עצר לרגע, ראיתי שהוא מסתכל לי על המצח ומשתהה כמה רגעים. אז לא ידעתי שיש מושג כזה של חכמת הפרצוף שהרב ודאי היה בקי בה, ולא הבנתי למה הוא מסתכל. לפתע הוא אמר: 'אוהו, 'ובאו האובדים מארץ אשור' - אתה חוזר בתשובה!"

הרב חיים ששון ענה בטבעיות: "וואלה כבוד הרב, פגעת בול. כן ברוך ה', כבר שנתיים בתשובה, ולומד במכון מאיר". אבל מסתבר שהרב שפירא ראה על הרב ששון עוד כמה דברים. "הרב שוב הסתכל עלי ואמר לי: 'חיים קוראים לך? חיים, אנחנו כבר מכירים!' משחזר הרב ששון. 'עניתי לו שאין שום סיכוי שאנחנו מכירים, אבל הוא לא ויתר: 'למה אתה אומר דבר כזה?', ואני עניתי: 'כי אמרו לי שכבודו בן שמונים. אני לא מסתובב עם אנשים בני שמונים, ואין לי חברים בגיל שלך!' אז הוא אמר כך: 'תקשיב, אני לא יכול עכשיו ממש לספר לך, אבל יבוא יום ואתה תראה שאנחנו מכירים...'. נשארנו לעזור לו, ומאז היינו מגיעים אליו הרבה פעמים, מלאים בסקרנות, למרות שלא ידעתי לומר בכלל שמדובר על צדיק נסתר. הרבה פעמים בדרך ממצפה יריחו למכון מאיר בירושלים, או בדרך חזרה, חתכתי אליו הביתה, וביליתי אצלו שעות ארוכות - לפעמים גם לילות".

"השיחות עם הרב נמשכו שעות, כשלפעמים אחרי חמש שעות הוא היה חוזר לנקודת ההתחלה וסוגר את המעגל" מספר הרב ששון

**יום אחד, כשהלך ברחוב,
כמעט התנגש בראי"ה קוק
קוק שהגיע מעבר לפינה.
הרב שמח לקראתו, הניח
שתי ידיו על כתפיו של
הרב שפירא, ואמר לו: 'ר'
ברוך, התגעגעתי אליך!
איפה היית?'**

בין הבולשביקים למתנגדיהם, כשהיהודים היו היעד הראשון לפוגרומים בידי שני הצדדים. הרב שפירא הצטרף לחבורה של יהודים שעסקו בהצלת יהודים אחרים מאזורי הקרבות. בשלב מסוים נתפס ועונה קשות, ורק לאחר שכבר החליט למסור את עצמו למות על קידוש ה', ניצל בדרך נס.

לאחר כמה שנים עלה לארץ באמצעות סרטיפיקט שקיבל בעזרת הראי"ה קוק זצ"ל, וכך הגיע לירושלים לישיבת מרכז הרב שהייתה אז קטנה מאוד, ושם למד בחברותא עם הרב קוק עצמו. "הרב שפירא סיפר, שפעם אחת לא הייתה לו ברירה, והוא נעדר שבועיים מבית המדרש כדי לעבוד לפרנסתו", מספר הרב מורנו. "יום אחד, כשהלך ברחוב, כמעט התנגש ברב קוק שהגיע מעבר לפינה. הרב קוק שמח לקראתו, הניח שתי ידיו על כתפיו של הרב שפירא, ואמר לו: 'ר' ברוך, התגעגעתי אליך! איפה היית?' כשהסביר שלא הייתה לו ברירה אלא לצאת לעבוד, אמר לו הרב קוק בחיבה ובעידוד: 'אשריכם ישראל, שאתם חוזרים לטבעכם הראשון: גדול הנהנה מגיע כפיו יותר מירא שמים!' אשריך וטוב לך".

בהמשך, פנה הרב שפירא לעבודה חלוצית. הוא היה שותף בהקמת עין חרוד, ולאחר מכן בייסוד קיבוץ אמירים. על התקופה

בקי בנושא, אבל אחר כך הוא עבר להסביר את פנימיות הדברים, ואמר לי שכל האפשרות של המדענים לפתח מטוסים ולהתנתק מהאדמה, נולדה כתוצאה מההתפתחות של שיטת הלימוד של רבי חיים מבריסק. מכיוון שהתורה היא 'מפת העולם', החידוש ביכולת ההפשטה של הסוגיות גרמה להתפתחות היכולת של ניתוק חומרים מהקרקע.

"כשאשתי הייתה רק בתחילת ההיריון עם בננו הבכור, באתי אליו יחד איתה" מוסיף הרב מורנו. "הוא התחיל לתאר ילד מסוים שיהיו לו תכונות כאלה וכאלה, ואיך הוא יסתדר עם המורה בבית ספר, ולא הבנו על מה הוא מדבר. לקח לנו זמן לקלוט שהוא מדבר על מי שבקושי ידענו שהוא בבטן אמו... אחרי כמה שנים, כשבנו היה בערך בן ארבע, הבאתי אותו לרב, וכשהגענו היו שם עוד כמה אנשים. הרב שפירא תפס בעדינות את המצח של הילד והתחיל לחייך ולשמוח מאוד. שאלתי אותו מה כל כך מיוחד, והוא ענה: 'כבר הרבה שנים אני מחכה לראות את המבנה הזה של הגולגולת'. בתשובה למבטים התמהמים שלי ושל שאר הנוכחים, הוא הראה לנו שיש משהו מיוחד בצורה של המצח, והסביר שהצורה הזאת מותאמת להיות בית קיבוץ לנשמות החדשות שמופיעות בזמן הגאולה".

מרוסיה ועד מעלה אדומים

תולדות חייו של הרב שפירא, גם הן לא כל כך ידועות. את הפרטים אסף הרב מורנו לאחר פטירת הרב שפירא, משיחות שקיים עם הבנים של הרב, ומנקודות שסיפר הרב מדי פעם בשיחות עם תלמידים נוספים.

הרב שפירא נולד בשנת תרס"ה (1905) בעיירה בשם מאזיר, כיום בבלארוס, שבה הייתה אז קהילה יהודית גדולה. בתור נער למד תורה באותו בית מדרש עם הסטיפלר זצ"ל. כבר בשלב הזה היה מרבה להתבודד בחווה של דודו שהייתה בקרבת מקום, ושם גם התחיל ללמוד פנימיות התורה. לאחר מלחמת העולם הראשונה התחוללה ברוסיה מלחמת אזרחים

ראיתי בבירור איך המעגל נסגר.
הרב חיים ששון

לצער הלב, הסכנה שהרב שפירא הזהיר מפניה אכן התממשה..."

הרב שמואל מורנו מספר גם הוא על הראייה למרחקים של הרב שפירא: "הרבה פעמים, תוך כדי שיחה, הרב היה מספר על דברים שקורים במקומות אחרים. כשנתיים לפני מלחמת המפרץ הוא התחיל לתאר לי בהרחבה ובמדויק סדר של מערך טילים גדול שנפרס באותה עת במפרץ הפרסי, לקראת מלחמה עתידית. פעמים אחרות הוא סיפר על דברים שקרו באותו זמן בכנסת ובממשלה, בלי שהיה שומע חדשות. בנוסף לכך, הוא בפירוש אמר לי כמה פעמים, שהיכולת של הנשמה לצאת למעין 'טילים' מחוץ לגבולות הגוף, היא די בסיסית, ובימי קדם היא הייתה נחלת רבים וטובים בעם ישראל, ורק בגלל הגלות העניין נשכח מאתנו. לדעתו, היכולות האלו עתידות לחזור אלינו, ועל עצמו הוא אמר: 'אני מקדים את הדור שלי בשמונים שנה'."

את הסיפור הרציני ביותר בהקשר הזה שמע הרב מורנו מחברו, הרב אליהו גבאי, שגר ומלמד בכולל בקרית גת. "פעם אחת, בחול המועד, הרב גבאי שמע שאחד מתלמידי הכולל שלו עולה לירושלים", מתאר הרב מורנו. "הוא אמר לו שימשיך למעלה אדומים, ויקבל ברכה מהרב שפירא. למחרת, הרב גבאי שאל את האברך אם אכן הוא נסע למעלה אדומים. האברך ענה: 'ברוך ה', לא הייתי צריך. כשהגעתי לכולל, הרב שפירא בדיוק היה שם ובידך אותי'. הרב גבאי סירב להאמין, הרי הרב שפירא כבר זקן מופלג ולא יוצא כלל מהבית! האברך שמעולם לא ראה קודם את הרב שפירא, תיאר לו את היהודי הזקן שהיה בכותל - תיאור שתאם את הרב שפירא."

"הרב גבאי עדיין לא האמין, והתקשר בעצמו לרב כדי לוודא את הפרטים", ממשיך הרב מורנו. "הרב שפירא ענה לו שהסיפור נכון: 'אמנם אני לא הייתי בכותל, אבל חלקיות שלי הייתה שם...' הרב גבאי כמובן התקשה להאמין ולהבין גם את התשובה הזאת, והחליט להתקשר לרב נחמני זצ"ל, שהיה מפורסם יותר כמקובל מוסמך, ושאל אותו על הרעיון של 'חלקיות' שנמצאת במקום אחר. הרב נחמני ענה לו כך: 'דע לך, הרב ברוך שפירא ממעלה אדומים הוא חד בדרא (היחיד בדור) שיודע את סוד טיסת השרפים והמלאכים של רשב"י הקדוש!'."

בבירור איך המעגל נסגר. אחר כך שאלתי רבנים, ביניהם את הרב סכתו שליט"א, שהיה קשור למקובל הרב נחמני זצ"ל, והם הסבירו לי שרוב הנשמות שעלו בסערה לשמים לפני שבעים שנה, חזרו ונולדו בדור שלנו - רובן בארץ ישראל. באמת, במהלך חיי, ראיתי איך ה' מציל אותי בדרכים מופלאות, בזמן השירות הקרבי שלי ועוד. זכיתי לראות איך כדברי הרב שפירא, מה שקורה אתי במהלך חיי קשור עם זמנים אחרים."

סוד טיסת השרפים

כפי שעולה ממספר סיפורים של תלמידיו, מתברר שלא רק גבולות הזמן לא הפריעו לרב שפירא, אלא גם גבולות המקום. המשך הקשר

"מוריינו! מוריינו! ככה מחזיקים פטיש? ככה מחזיקים פטיש?!"
"ראיתי שהוא ממש מזועזע, אבל לא הבנתי מה הסיפור. 'אדוני הצעיר, כל תפיסת עולם החומר שלך מוטעית מיסודה!'"

של הרב ששון עם הרב שפירא מבטא היטב את הנקודה הזאת: "בזמן מלחמת המפרץ, קראתי מאמר שהזכיר דברים של הרב שפירא", מספר הרב ששון, "ואמרתי לעצמי שהגיע הזמן לחדש את הקשר. וכך, אחרי כמה שנים שלא דיברנו, התקשרתי אליו. כשהוא ענה, שאלתי אותו: 'שלום הרב! תנחש מי מדבר?' מיד הוא הבחין שזה אני: 'חיים? תקשיב טוב חיים, יש לי תפקיד בשבילך!' ניסיתי להסביר שרק התקשרתי לשמוע מה שלומו, אבל הוא המשיך בשלו: 'יש קבוצה של יהודים שנמצאת כעת בסכנה, והרב שלהם בסכנה יותר מכולם. תודיע לרב הזה שיבוא אלי בדחיפות!' הרב שפירא נתן לי סימן, שהקבוצה הזאת עשתה בשבוע האחרון תיקון בעמוקה, בקבר יונתן בן עוזיאל. וכך, למרות שלא ידעתי יותר מזה, הרב אמר לי שאני כבר אסתדר, ונשאר לי לשבור את הראש בניסיון להבין אל מי אני צריך לפנות."

אחרי כמה שעות של מחשבה הגיע הרב ששון להשערה שכנראה מדובר ברב עוזי משולם, ולכן פנה לחבר שגר בקרית ארבע והיה קשור לרב משולם. החבר לא הסכים לשמוע, עד שהרב ששון נתן את הסימן שהם היו בתיקון בעמוקה. "היהודי קפץ ושאל: 'מהיכן אתה יודע על התיקון הזה? אף אחד לא יודע על מה שהיה שם - היינו רק גנני מצומצם של אנשים!'..." מספר הרב ששון בחיוך, "עניתי לו בשלווה: 'תבין, יש יהודי כזה, שממעלה אדומים רואה מה קורה מלמעלה, בדיוק מה עשיתם ומתי'."

בהתלהבות. "לא אשכח איך פעם אחת, אחרי שעות אצלו בבית, קפצתי מהכיסא כשגיליתי שהשעה 23:00. אז כמעלה אדומים אפילו לא הייתה תאורת רחוב כמו שצריך, ובטח שלא אוטובוסים ואפילו לא טרמפים למצפה יריחו. הייתי בלחץ שאשתי תדאג ואיך אגיע הביתה, אבל הרב אמר לי: 'חיים! האם ייטוש ה' עמו? לך כבר! אל תדאג!' אכן יצאתי, ומיד כשהגעתי לכביש עצר לידי רכב ואסף אותי למצפה יריחו..."

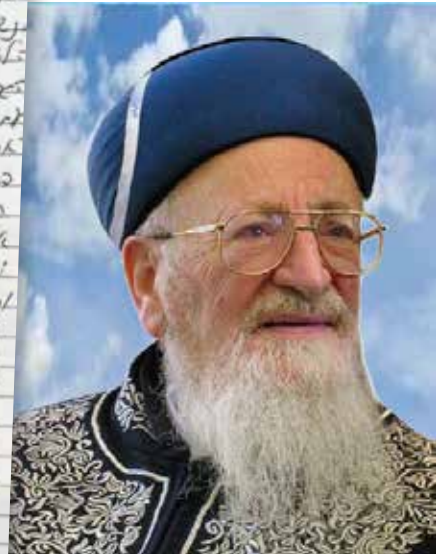
הקשר של הרב ששון עם הרב שפירא המשיך באינטנסיביות למשך תקופה של כמה חודשים, עד שיום אחד הרב הטיל עליו פצצה, כשהסביר לו בדיוק מהיכן הוא מכיר אותו: "יום אחד הרב אומר לי: 'תראה, אתה בגלגול הקודם שלך סבלת סבל רב, רב במיוחד. אתה היית בשואה, יחד עם עוד יהודים, ובמחנה שהיית אתה התנגדת לנאצים ימ"ש, והם התעללו בך יותר מכל מי שהיה שם...'."

באופן די מובן, הרב ששון לא כל כך אהב לשמוע את הידיעה הזאת: "לא תאמין, אבל מהרגע שהרב סיפר לי את זה, התחלתי לנתק מגע", מתנצל הרב ששון. "כל הסיפור לא מצא חן בעיניי, ולמרות שעד אז הייתי בקשר יומיומי עם הצדיק, התחלתי להתרחק ממנו. בדיוק באותו זמן גם קיבלתי הצעה לעבודה בצפת, והמעבר לשם התאים לי גם עם ההתרחקות מהרב שפירא."

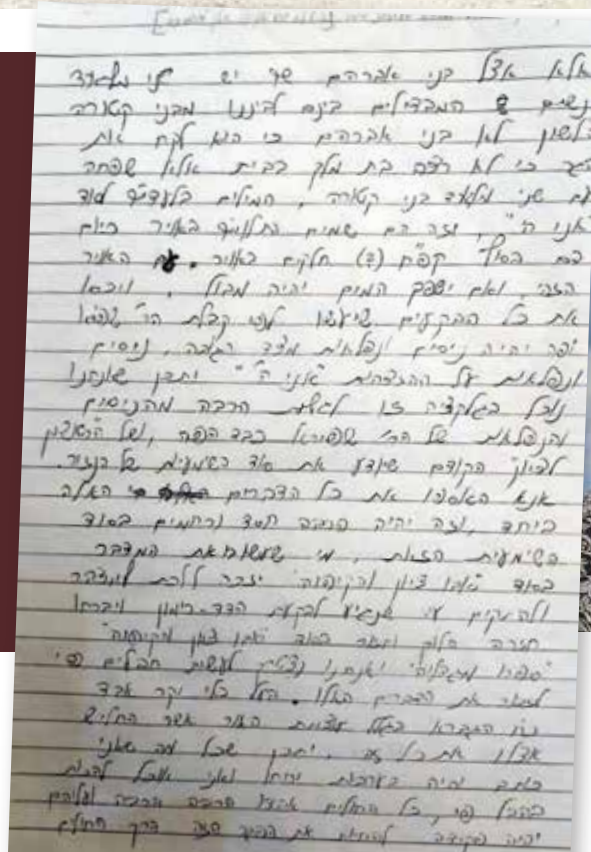
אמנם הרב חיים ששון הדחיק וברח מכל העניין, אבל בסופו של דבר, הסיפור המשיך לרדוף אחריו: "אחרי שנתיים בצפת פרצה האינתיפדה הראשונה", ממשיך הרב ששון. "החלטתי, בתור מ"פ קרבי לשעבר, לעבור מצפת השלווה אל קרית ארבע הסוערת, עם ידוויי אבנים בדרכים, כדי לשמש קצין של ההגנה המרחבית של הקריה. בו ביום שנחתתי בקריה, עוד בשלב של פריקת המשאית, ניגש אלי יהודי מבוגר, מסתכל עלי ומתחיל להתעניין: איך קוראים לי, מהיכן אני בא, ועוד ועוד שאלות. לכאורה, הכל נחמד, אלא שלמחרת שוב הוא מגיע ושואל אותי את אותן שאלות פחות או יותר, וכך גם אחרי יומיים ושלושה. לא רק זה, הוא ממש היה מחכה לי כשיצאתי מהבית לכולל של הרב ליאור, וגם בחזור, ובכל פעם: 'חיים, מה נשמע? מה העניינים?' וכל הסיפור התחיל להיות ממש מציק."

כעבור תקופה, אותו יהודי מבוגר ששמו היה צבי סגל ושימש שנים רבות בתור הדוור של קרית ארבע, סגר לרב ששון את המעגל: "יום אחד אמר לי היהודי: 'אתה בטח שואל את עצמך מה הנודניק הזה רוצה ממני...', והוא צדק למרות שכמובן לא אמרתי לו את זה" צוחק הרב ששון. "בכל מקרה, הוא המשיך ואמר: 'אני ניצול שואה. כל המשפחה שלי נרצחה כבר בתחילת המלחמה, אבל אח אחד שלי, ששמו היה חיים, היה אתי ביחד במחנה. בסוף, הצוררים ימ"ש התעללו בו לעינינו בצורה נוראה והרגו אותו. עכשיו, מהרגע שהגעתי לכאן, אין לי מנוחה. אתה כל כך מזכיר את אח שלי, ולכן אני מרגיש שאני חייב לדבר איתך...'."

"קיבלתי 'בום!' מתאר הרב ששון, "מיד חשבתי על מה שאמר הרב שפירא, וראיתי

קראתי ושניתי ושילשתי.
רבי מרדכי אליהו זצ"ל

"פה יהיה נסים ונפלאות מצד הגובה, נסים ונפלאות על ההזדהות "אני ה", יתכן שאנחנו נוכל בגלקציה זו, לגלות הרבה מהניסים והנפלאות של הרב שפירא כבד הפה, ושל הראשון לציון הקודם שיודע את סוד השמיעות של הנזיר. אנא האספו את כל הדברים האלה ביחד, וזה יהיה הרבה חסד ורחמים בסוד השמיעות הזאת, מי שעשו בו את המדבר בסוד טובו ציון והקיפה יזכה ללכת למדבר ולהתקיים על ידי שנגיע לבקעת הדד-רימון"

פיענוח של משפטים בודדים מתוך המכתב

"קיבלתי מסירה המודעה"

בנוסף, הרב שמואל מורנו מחזיק במכתב ארוך שכתב הרב שפירא לראשון לציון, הרב מרדכי אליהו זצ"ל (ראו בתמונה). את המכתב הכתיב הרב שפירא לרב מורנו כחצי שנה לפני פטירתו, ובו כתובים בשפת סתרים מסרים שיועדו בעיקר לרב אליהו, שבמכתב נקרא 'המוסמך הראשי': "באחד הביקורים הקבועים שלי אצל הרב שפירא, הוא ביקש שאכתוב את דבריו" מספר הרב מורנו, "ולאחר שסיימתי לכתוב שבעה עמודים, ביקש הרב שאעביר את המכתב ליעדו. למחרת נסעתי לרב אליהו, שקיבל את המכתב וקרא אותו בפנים חתומות. הוא ענה לי במשפט קצר: 'תחזור לרב שפירא ותאמר לו: קיבלתי מסירת המודעה, ראש חודש אב'."

המשך הסיפור התרחש כעבור חצי שנה, כאשר בח" טבת תשנ"ה הסתלק הרב שפירא לשיבה של מעלה. כשם שהיה נסתר בחייו כך גם בפטירתו, ובהלווייתו השתתפו כארבעים איש בלבד. אחרי שכבר התחילה ההלוויה הופיע לפתע הרב אליהו עם עוזריו, הרב זעפרני והרב מוצפי. את דברי ההספד שלו פתח כך: "הרב שמוטל לפנינו - קדוש קדוש! הרי הוא מל"ו הצדיקים הנסתרים של הדור". הרב אליהו המשיך להספיד את הרב שפירא בדיוק כפי שהכירו אותו תלמידיו, למרות שבאופן פיזי מעולם הם לא נפגשו.

"בתוך הדברים הזכיר הרב אליהו את המכתב שהעברתי לו" משחזר הרב מורנו, "ובניגוד לדרך בקודש שלא לדבר ברבים עניינים של נסתר, אמר הרב אליהו כך: 'קראתי ושניתי ושילשתי, והדברים היו נסתרים מעיניי, מלבד עניין מסוים שסבור הייתי שהבנתי, ושלתתי שליח למעלה אדומים כדי לצאת מן הספק. התברר שאכן לכך התכוון הרב, וכך נגלה לי סוד שהוא בחינת שם המפורש הנאמר לכהן גדול ביום הכיפורים בחשאי'. כך זכינו לגילוי מיוחד, על גדולת הצדיקים שחיים בתוכנו". ■

טמיר ונעלם. עמוד 2 מתוך המכתב לרב אליהו זצ"ל

"הוא בפירוש אמר לי כמה פעמים, שהיכולת של הנשמה לצאת למעין 'טיולים' מחוץ לגבולות הגוף, היא די בסיסית, וכימי קדם היא הייתה נחלת רבים וטובים בעם ישראל, ורק בגלל הגלות העניין נשכח מאתנו".

ארוכות, וכמובן כיום אליקום בונה ובונה, ועוד היד נטויה".

אמנם רוב הניסיונות לתעד את דבריו הרב שפירא לא צלחו, אבל בכל זאת יצא לאור לפני כמה שנים ספר בשם "חקר נבואות אחרית הימים והתאמתן לימינו אלה" מאת עליזה יחזקאל, שהייתה ספרנית באוניברסיטה העברית. היא הקליטה שיחות עם הרב שפירא, והעלתה אותן על הכתב. הנושאים שמופיעים בספר קשורים לגאולה, מלחמת גוג ומגוג וביאת משיח, ורוב דבריו סתומים למדי.

התורה העלומה

הרב מורנו מספר שמעבר לשליטה של הרב שפירא בכל חלקי התורה, הוא גם כתב חידושי תורה רבים: "ראיתי בבית של מדרשים רבים מלאים במחברות שסיכם בכתב ידו מכל חלקי התורה - נגלה ונסתר". מה קרה עם כל אותם כתבים? לרב מורנו אין תשובה ברורה. מתברר גם שלא מעט אנשים נתבקשו על ידי הרב שפירא שיכתבו סיכומים מהשיחות שלו, אלא שרוב האנשים הרגישו שאינם מסוגלים, ואלו שכן תיעדו - גם בזה נראה שהרוב נעלם.

יהודי נוסף שהתבקש על ידי הרב שפירא לכתוב מתורתו, הוא הרב ציון לוז שליט"א, דיין בבית הדין הגדול: "בתור באר-שבעאי במקור, כבר בשיבה התיכונית שמעתי על הרב שפירא" מספר הרב ציון, "למדו אתי בכיתה כמה בחורים שהגיעו ממצפה רמון, ומדי פעם היו מספרים עליו נפלאות. אז לא זכיתי להגיע אליו, ורק בשנים מאוחרות יותר יצא לי לפגוש אותו כששימש בתור סנדק בבריתות של חברי. שוחחתי אתו כמה פעמים, והוא ביקש ממני לכתוב את דברי התורה שלו. כשלעצמי הייתי עסוק ראשי ורובי בחושן משפט ואבן העזר, ולא הבנתי את דברי הקבלה שדיבר". הרב ציון מספר שהעלה על הכתב כמה דפים, אך גם הם נעלמו במהלך השנים.

מכיוון אחר הגיע אלינו סיפור על השפעתו של הרב: "הייתי נערה צעירה עם הרבה שאלות, כשהגעתי לראשונה לרב שפירא", מספרת עינת נוקד מבית הדסה-חברון. "השיחות אתו היו מופלאות - הוא ענה לי בסבלנות, וגם סיפר לי דברים עליונים על שורש הנשמה שלי והתיקון שלי בעולם". למרות שהקליטה חלק מהשיחות, ההקלטות אבדו לה אי-שם. עם זאת, ישנה נקודה שמלווה את משפחתה עד היום: "באחת הפעמים שהייתי אצל הרב, הבאתי אתי את אחי הקטן - אליקום תור, שהיה אז ממש ילד קטן. הרב שפירא אמר לי: 'הוא עוד יבנה בניינים גדולים בארץ ישראל!' חלפו שנים